

Izvirna jezikovna različica te strani [\[fr\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Swipe to change

Pravosodni sistemi držav članic

Belgija

Ta stran vsebuje pregled sodišč.

Za izbrano jezikovno različico ni uradnega prevoda.

Tukaj je na voljo strojni prevod vsebine. Opozarjamo, da je prevod samo okvirjen. Lastnik te strani ne prevzema nikakršne odgovornosti glede kakovosti tega strojno prevedenega besedila.

-----slovenščina-----bolgarščinašpanščinaceščinadanščinanemščinaestonščinagrščinaangleščinahrvščinaitalijanščinalatvijščinalitovščinamadžarščinamalteščinapoljščinaportugalščinaromunščinaslovaščinafinščinašvedščina

Organizacija pravosodja – pravosodni sistem

Belgijski pravosodni sistem je **sistem civilistične tradicije** in obsega kodificirana pravila, ki jih uporabljajo in razlagajo sodniki.

Organizacija sodišč je v **izključni zvezni pristojnosti**.

Načela

Pred predstavitvijo pravosodne organizacije v Belgiji je treba opozoriti na nekatera ustavna in splošna načela **v zvezi z organizacijo sodne oblasti**.

Ustava hkrati z ustanovitvijo dveh vej oblasti, zakonodajne in izvršilne, oblikuje sodno oblast, ki jo zagotavljajo sodišča. Sodišča sestavljajo **neodvisno oblast**, ki je vzporedna z drugimi ustavnimi oblastmi.

Sodno oblast zagotavljajo sodišča v okviru ustavnih in zakonskih predpisov. Naloga sodne oblasti je soditi. To pomeni, da uporablja pravo: odloča v civilnih sporih in uporablja kazensko pravo za osebe, ki so storile kaznivo dejanje. Ločimo sodišča (sodniki in svetniki na sodiščih) in tožilstvo (državno tožilstvo).

V skladu z določbami členov 144 in 145 Ustave spadajo spori o človekovih pravicah in spori o političnih pravicah izključno na področje sodišč, razen izjem, ki so določene z zakonom.

Sodišče ali sodišče za poravnavo spornih zadev se lahko ustanovi le na podlagi zakona. V skladu s členom 146 Ustave ni mogoče oblikovati nobene komisije niti posebnega sodišča, ne glede na poimenovanje.

Sodne obravnave so **javne**, razen če to ne ogroža javnega reda ali morale; v tem primeru sodišče to določi s sodbo (člen 148(1) Ustave). Načelo javnih obravnav med drugim omogoča zagotavljanje preglednosti pravosodja.

Vsaka sodba je **obrazložena**. Razglašena je na javni obravnavi (člen 149 Ustave). Obveznost obrazložitve sodb, ki jo nalagata Ustava in člen 780 Sodnega zakonika, pomeni, da se mora sodnik odzvati na utemeljitve na podlagi dokazov in prava, omenjene v stališčih strank. Obrazložitev mora biti popolna, jasna, natančna in ustrezna. Obveznost obrazložitve sodb hkrati z neodvisnostjo sodnika ščiti vlagatelja pred samovoljno odločitvijo sodnika in mu omogoča, da ob upoštevanju obrazložitve oceni, ali naj vložijo pritožbo prizivnemu sodniku ali pri pritožbenem sodišču.

Člen 151(1) Ustave določa **neodvisnost sodnikov** pri izvajanju sodnih pristojnosti in državnega tožilstva pri izvajanju posameznih preiskav in pregonov, ne glede na pravico pristojnega ministra, da odloča o pregonih in določa smernice v zvezi s politiko kaznivih dejanj, vključno v zvezi s politiko preiskav in preгона.

V skladu z odstavkom 4 istega člena **kralj imenuje** mirovne sodnike, sodnike upravnega sodišča, svetnike in sodnike pritožbenega sodišča pod pogoji, določenimi z zakonom, in v skladu z zakonom.

Sodniki imajo dosmrtni mandat. Upokojijo se ob zakonsko določeni starosti in prejemajo pokojnino, kot jo določa zakon. Nobenemu sodniku ni mogoče odvzeti obveznosti ali ga razrešiti, razen s sodbo. Premestitev sodnika je mogoča le z novim imenovanjem in njegovim soglasjem (člen 152 Ustave). Kralj imenuje in odstavi uradnike državnega tožilstva na sodiščih (člen 153 Ustave).

Plača pravosodnih uslužbencev je določena z zakonom (člen 154 Ustave).

Razen tega ne sme noben sodnik od vlade sprejeti plačanih obveznosti, razen če jih opravlja brezplačno in če v zakonu niso določene kot nezdružljive (člen 155 Ustave).

Vrsta pristojnosti

Belgija se deli na pet velikih pravosodnih območij, pet območij **pritožbenega sodišča** (*cour d'appel/hof van beroep*): Bruselj, Liège, Mons, Gent in Antwerpen. Ta območja so razdeljena na sodna okrožja (*arrondissements judiciaires/gerechtelijke arrondissementen*), **v vsakem pa je sodišče prve stopnje** (*tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg*). Na celotnem belgijskem ozemlju je 12 sodnih okrožij. Sodno okrožje Bruselj ima dve sodišči prve stopnje, na enem se uporablja nizozemščina in na drugem francoščina.

V sodnih okrožjih je tudi **9 delovnih sodišč** (*tribunaux du travail/arbeidsrechtbanken*) in **9 gospodarskih sodišč** (*tribunaux de commerce/rechtbanken van koophandel*).

Okrožja so razdeljena na sodne kantone (*canton judiciaire/gerechtelijk kanton*), v vsakem pa je **mirovno sodišče** (*justice de paix/vredegrerecht*). Na celotnem belgijskem ozemlju je 187 sodnih kantonov.

V vsaki od desetih provinc in v upravnem okrožju glavnega mesta Bruselj je **porotno sodišče** (*cour d'assises/hof van assisen*). Porotno sodišče ni stalno sodišče. Ustanovi se, kadar se nanj napotijo obtoženci.

Vrsta in stopnja kaznivega dejanja, vrsta spora in višina zadevnih zneskov določajo **vrsto sodišča**, na katerega se je treba obrniti.

V nekaterih primerih vrsta spora določa sodišče, na katerega je treba predložiti zadevo. Mirovni sodnik je tako pristojen za sosedske spore, sodišče prve stopnje pa za razvezo zakonske zveze. V drugih primerih je merilo kategorija strank. Spori med trgovci se praviloma obravnavajo na gospodarskem sodišču. Po določitvi vrste pristojnega sodišča je treba določiti **kraj**, kjer se zadeva obravnava.

V civilnih zadevah je mogoče tožbo vložiti pri sodišču kraja, kjer ima tožena stranka bivališče, ali pri sodišču kraja, kjer je bil sklenjen oziroma bi moral biti izvršen posel.

V **kazenskih zadevah** je pristojno sodišče kraja, kjer je bilo storjeno kaznivo dejanje, sodišče kraja, kjer ima osumljenec stalno prebivališče, ali sodišče kraja, kjer ga je mogoče najti. Pri pravnih osebah je pristojno sodišče kraja sedeža ali kraja poslovanja te pravne osebe.

Hierarhija sodišč:

Sodišča so organizirana v skladu s hierarhično strukturo. Struktura sodišč:

4	PRITOŽBENO SODIŠČE		
3	Prizivna sodišča	Višja delovna sodišča	Porotna sodišča
2	Sodišča prve stopnje	Delovna sodišča	Gospodarska sodišča
1	Mirovna sodišča	Policijska sodišča	

Odločitve sodišč so prvostopenjske sodbe (*judgement*). Odločitve prizivnih sodišč, višjih delovnih sodišč, porotnih sodišč in pritožbenega sodišča so višjestopenjske sodbe (*arrêt*).

Civilna sodišča obravnavajo zlasti zasebne spore tako med fizičnimi kot pravnimi osebami.

Namen **kazenskih sodišč** je kaznovati storilce kaznivih dejanj z zakonsko določenimi kaznimi (zaporna kazen, kazen z opravljanjem dela, denarna kazen,...). Zgodi se lahko, da se ena od strank ne strinja s sodbo, ki jo razglasi sodišče. Stranke v zadevi ali v nekaterih primerih tretje stranke imajo na voljo več **pravnih sredstev**, da dosežejo novo sodbo v zadevi, o kateri je že sodilo sodišče. Pravna sredstva so razdeljena na dve kategoriji: redna in izredna pravna sredstva.

Redni pravni sredstva (*voies de recours ordinaires*) sta dve: ugovor (*opposition*) in pritožba (*appel*).

Ugovor omogoča toženi stranki, ki je bila obsojena z zamudno sodbo, da sodbo izpodbija. V tem primeru mora sodišče, ki je v zadevi odločalo, ponovno odločiti o celotni zadevi.

Razen omejenega števila primerov, za katere to ni mogoče, je **pritožba** pravica, ki jo lahko uveljavljajo vse zadevne stranke. Obsojenec, oškodovanec, tožeča stranka, tožena stranka in državno tožilstvo imajo možnost, da zahtevajo ponovno obravnavo. Pritožbo vedno obravnava sodišče višje stopnje od tistega, ki je izdalo prvo sodbo.

V spodnji tabeli je **pregled sodišč, ki obravnavajo pritožbe**, glede na stopnjo, s katere izvira sodba, na katero se nanaša pritožba:

Sodba	Pritožba
Mirovni sodnik	Sodišče prve stopnje (civilni oddelek)
– civilne zadeve	
– gospodarske zadeve	Gospodarsko sodišče
Policijsko sodišče	Sodišče prve stopnje (kazensko sodišče)
– kazenske zadeve	
– civilne zadeve	Sodišče prve stopnje (civilno sodišče)
Delovno sodišče	Višje delovno sodišče
Sodišče prve stopnje	Prizivno sodišče
Gospodarsko sodišče	Prizivno sodišče

Na pritožbeni stopnji sodniki (na upravnem sodišču) ali svetniki in sodniki (na pritožbenem sodišču) drugi in zadnji obravnavajo vsebino zadeve in odločajo na zadnji stopnji. Stranke pa imajo seveda še možnost **pritožbe na kasacijskem sodišču**.

Poleg teh rednih pravnih sredstev obstajajo tudi **izredna pravna sredstva** (*voies de recours extraordinaires*). Glavno med njimi je **kasacijska pritožba**. Ta pritožba pri kasacijskem sodišču ni tretja instanca ali tretja stopnja. Kasacijsko sodišče ne presoja vsebine zadev, ki so mu predložene, temveč nadzira zakonitost postopka.

Poleg zgoraj navedenih sodišč v Belgiji obstaja še dvoje drugih sodišč. Opravljata nadzorno funkcijo: **Državni svet** (*Conseil d'Etat*) in **Ustavno sodišče** (*Cour Constitutionnelle*). Državni svet je visoko upravno sodišče in nadzira upravo. Ukrepa, kadar državljan oceni, da uprava ni spoštovala zakona. Vloga ustavnega sodišča je zagotoviti, da so zakoni, uredbe in odloki v skladu z ustavo, in nadzirati delitev pristojnosti med državnimi organi v Belgiji.

Pravne zbirke podatkov

[Portal belgijske sodne oblasti](#) med drugim omogoča dostop do sodne prakse, belgijske zakonodaje in do publikacij, ki jih izdaja Moniteur belge.

Ali je dostop do teh zbirk podatkov brezplačen?

Da, dostop do zbirke podatkov je **brezplačen**.

Sorodne povezave

[Zvezna javna služba za pravosodje](#)

Zadnja posodobitev: 03/08/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.